

Na temelju članka 31. stavka 3. Zakona o Vladi Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 150/2011, 119/14 i 93/16), Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj _____ godine donijela

ZAKLJUČAK

1. Prihvaća se Deseto (pojednostavljeno) izvješće Republike Hrvatske o primjeni Europske socijalne povelje, za 2015. i 2016. godinu, o poduzetim mjerama za ostvarivanje usvojenih odredbi Europske socijalne povelje, u tekstu koji je dostavilo Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava aktom klase: 910-04/15-06/02, urbroja: 524-08/2-17-18 , od 12. travnja 2017. godine.
2. Zadužuje se Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava da, putem Ministarstva vanjskih i europskih poslova, dostavi Vijeću Europe Izvješće iz točke 1. ovog Zaključka.

Klasa:
Urbroj:

Zagreb,

PREDSJEDNIK

mr.sc. Andrej Plenković

OBRAZLOŽENJE

Na temelju odredbe članka 21. Europske socijalne povelje i članka 6. Dodatnog protokola Europskoj socijalnoj povelji (Narodne novine - Međunarodni ugovori, br. 15/02), postoji obveza podnošenja izvješća o mjerama koje se poduzimaju u svrhu primjene prihvaćenih odredbi Europske socijalne povelje i Dodatnog protokola, koje podnose Vlade država članica Vijeća Europe.

Sukladno navedenom, Republika Hrvatska je obvezna podnijeti Deseto (pojednostavljeno) izvješće za 2015. i 2016. godinu.

Spomenuto Izvješće sadrži informacije o poduzetim mjerama u odnosu na odluke Europskog odbora za socijalna prava usvojena povodom podnesenih kolektivnih pritužbi u predmetima:

1. Centar za stanarska prava i prisilna iseljenja (COHRE) protiv Republike Hrvatske, pritužba br.: 52/2008, odluka od 22. lipnja 2010. godine, u kojoj je utvrđeno kršenje članka 16. Povelje i
2. Međunarodni centar za pravnu zaštitu ljudskih prava (INTERIGHTS) protiv Republike Hrvatske, pritužba broj 45/2007, odluka od 30. ožujka 2009. godine, u kojoj je utvrđeno kršenje članka 11 (2) Povelje.

Slijedom navedenog, predlaže se Vladi Republike Hrvatske prihvaćanje Desetog (pojednostavljenog) izvješća o primjeni Europske socijalne povelje u Republici Hrvatskoj, koje je izradilo Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava nadležno za međuresornu koordinaciju te izradu godišnjih izvješća o primjeni Europske socijalne povelje u Republici Hrvatskoj.

Sadržaj

Uvod

1. Informacije o poduzetim mjerama Republike Hrvatske u odnosu na odluke Europskog odbora za socijalna prava donesenim slijedom podnesenih kolektivnih pritužbi u predmetu
  - **Centar za stanarska prava i prisilna iseljenja (COHRE) protiv Republike Hrvatske**
  - 1.1. Pozadinska informacija
  - 1.2. Mjere koje je Vlada Republike Hrvatske poduzela povodom kolektivne pritužbe br.: 52/2008

2. Informacije o poduzetim mjerama Republike Hrvatske u odnosu na odluke Europskog odbora za socijalna prava donesenim slijedom podnesenih kolektivnih pritužbi u predmetu
  - **Međunarodni centar za pravnu zaštitu ljudskih prava (INTERIGHTS) protiv Republike Hrvatske**
  - 2.1. Pozadinska informacija
  - 2.2. Mjere koje je Vlada Republike Hrvatske poduzela povodom kolektivne pritužbe br.:45/2007

Uvod

Europska socijalna povelja utvrđuje prava i slobode svih pojedinaca i uspostavlja sustav nadzora koji jamči njihovo poštivanje od strane država članica te u području ekonomskih i socijalnih prava predstavlja ekvivalent Europskoj konvenciji o ljudskim pravima.

Povelja je otvorena za potpisivanje u Torinu 18. listopada 1961. godine, a na snagu je stupila 26. veljače 1965. godine nakon što ju je ratificiralo 5 država.

Povelja je od tada podvrgnuta reviziji pa Povelja koja je izmijenjena 1996. godine (Revidirana Europska socijalna povelja), stupila je na snagu 1. srpnja 1999. godine te postupno zamjenjuje prvi ugovor iz 1961. godine i Dodatni Protokol iz 1988. godine.

Europska socijalna povelja proklamira 19 socijalnih i ekonomskih prava, kojim su Dodatnim protokolom iz 1988. godine pridodana još 4 nova prava, tako ukupno sadrži 23 prava koja se mogu podijeliti u tri kategorije:

1. prava zaposlenika,
2. prava sveg stanovništva i
3. posebna prava nekih skupina izvan zaposlenosti (majki, djece i obitelji, osoba s invaliditetom, migranata i starijih osoba).

Hrvatski sabor na sjednici 20. studenoga 2002. godine je donio Zakon o potvrđivanju Europske socijalne povelje, Dodatnog protokola Europskoj socijalnoj povelji, Protokola o izmjenama Europske socijalne povelje i Dodatnog protokola Europskoj socijalnoj povelji kojim se uspostavlja sustav kolektivnih žalbi („Narodne novine - međunarodni ugovori“, br. 15/02).

Republika Hrvatska ispravu o ratifikaciji položila je u Vijeću Europe 26. veljače 2003. godine.

Dodatnim protokolom Europskoj socijalnoj povelji se upotpunjuje mehanizam primjene Povelje, a služi i kao mjera za poboljšanje učinkovitog ostvarivanja socijalnih prava koja su zajamčena poveljom. Uzevši u obzir da Dodatni protokol regulira sustav kolektivnih pritužbi, određene međunarodne organizacije mogu podnijeti pritužbu protiv Ugovorne strane ukoliko smatraju da je primjena Povelje nezadovoljavajuća.

Sustav izvještavanja o provedbi Povelje je često mijenjan a u izmjenama iz 2014. godine je i podnošenje periodičnog izvješća za države potpisnice koje su prihvatile postupak kolektivnih pritužbi.

Prema rasporedu izvještavanja Republika Hrvatska je izradila pojednostavljeno izvješće sukladno zahtjevu Europskog odbora za socijalna prava Vijeća Europe koje sadrži:

- Informacije o poduzetim mjerama Republike Hrvatske u odnosu na odluke Europskog odbora za socijalna prava donesenim slijedom podnesenih kolektivnih pritužbi u predmetu Centar za stanarska prava i prisilna iseljenja (COHRE) protiv Republike Hrvatske i
- Informacije o poduzetim mjerama Republike Hrvatske u odnosu na odluke Europskog odbora za socijalna prava donesenim slijedom podnesenih kolektivnih pritužbi u

predmetu Međunarodni centar za pravnu zaštitu ljudskih prava (INTERIGHTS) protiv Republike Hrvatske

1. Informacije o poduzetim mjerama Republike Hrvatske povodom kolektivne pritužbe u predmetu Centar za stanarska prava i prisilna iseljenja (COHRE) protiv Republike Hrvatske, pritužba br.: 52/2008, odluka od 22. lipnja 2010. godine, u kojoj je utvrđeno kršenje članka 16. Povelje

Članak 16. Europske socijalne povelje - Pravo obitelji na socijalnu, pravnu i ekonomsku zaštitu

Radi osiguranja uvjeta potrebnih za puni razvoj obitelji kao osnovne jedinice društva, stranke se obvezuju promicati ekonomsku, pravnu i socijalnu zaštitu obiteljskoga života, posebice pomoću socijalnih i obiteljskih potpora, fiskalnih olakšica, poticanja gradnje stanova prilagođenih potrebama obitelji, pomoći mladim obiteljima i drugim odgovarajućim mjerama.

1.1 Pozadinska informacija

Pritužba, br.: 52/2008, koju je uložio Centar za stanarska prava i iseljenja (u daljnjem tekstu: COHRE) zaprimljena je 8. rujna 2008. godine a Europski odbor za socijalna prava je 30. ožujka 2009. godine utvrdio da je pritužba dopuštena.

Centar za stanarska prava i iseljenja od Odbora traži da utvrdi kako je Hrvatska povrijedila članak 16. Povelje, uzet zasebno ili kako ga se tumači u svjetlu odredbe o nediskriminaciji iz Preambule Povelje, s osnove što nepostojanje djelotvornog pravnog lijeka za gubitak stanarskih prava etničkih Srba i drugih manjina predstavlja trajnu povredu stanarskih prava i stoga i prava obitelji na uživanje socijalne, pravne i gospodarske zaštite. Centar za stanarska prava i iseljenja osobito tvrdi da neosiguravanje odgovarajućeg povrata u prijašnje stanje ili naknade etničkim Srbima koji su tijekom razdoblja sukoba u bivšoj Jugoslaviji bili proizvoljno prognani iz svojih domova predstavlja trajno nijekanje prava obitelji na uživanje zaštite svojih stambenih prava bez diskriminacije, i da u skladu s principom popravljivanja štete osobe podvrgnute tom navodnom nijekanju prava trebaju biti korisnici odgovarajućih mjera povrata.

Na temelju članka 7. stavaka 1. i 2. Protokola koji predviđa sustav kolektivnih pritužbi i odluke Odbora o dopuštenosti pritužbe, izvršni je tajnik o tekstu odluke o dopuštenosti dana 7. travnja 2009. godine obavijestio Vladu Republike Hrvatske, organizaciju podnositeljica pritužbe, države stranke Protokola, države koje su ratificirale Revidiranu Povelju i koje su dale izjavu na temelju članka D. stavka 2. te međunarodne organizacije poslodavaca i sindikata navedene u stavku 2. članka 27. Povelje iz 1961. godine, tj. Europsku konfederaciju sindikata (ETUC), Business Europe (bivši UNICE) i Međunarodnu organizaciju poslodavaca (IOE).

1.2 Mjere koje je Vlada Republike Hrvatske poduzela povodom kolektivne pritužbe br.: 52/2008 - Centar za stanarska prava i prisilna iseljenja (COHRE) protiv Republike Hrvatske

Stupanjem na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i drugih središnjih tijela državne uprave („Narodne novine“, br.: 39/13) osnovan je Državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje.

Državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje obavlja upravne i druge poslove koji se odnose na planiranje, pripremu, organizaciju i nadzor stambenog zbrinjavanja za izbjeglice, prognanike i povratnike, bivše nositelje stanarskih prava te druge korisnike stambenih programa u skladu s posebnim propisom; rješavanje u drugom stupnju o zahtjevima za obnovu, zahtjevima za stambeno zbrinjavanje te zahtjevima za utvrđivanje statusnih prava izbjeglica, prognanika i povratnika; organiziranje skrbi izbjeglica, prognanika i povratnika; upravljanje radom prognaničkih naselja; davanje u najam stambenih jedinica u provedbi programa stambenog zbrinjavanja; planiranje, pripremu, organizaciju i nadzor provedbe obnove stambenih jedinica uništenih ratnim djelovanjem; upravljanje i raspolaganje stambenim jedinicama danim u najam u provedbi stambenih programa te naplatu najamnina po posebnom propisu.

Osnivanjem Državnog ureda, kao i izmjenama i dopunama relevantnih zakonskih i podzakonskih propisa, nastojalo se na efikasniji način urediti područje stambenog zbrinjavanja u Republici Hrvatskoj.

U skladu s odredbama Zakona o područjima posebne državne skrbi („Narodne novine“, br.: 86/08, 57/11, 51A/13, 148/13, 76/14, 147/14 i 18/15), za podnositelje zahtjeva za stambeno zbrinjavanje koji borave u objektima organiziranog smještaja te za korisnike Regionalnog stambenog programa pravo na stambeno zbrinjavanje utvrđuje se po službenoj dužnosti, u postupku koji u prvom stupnju provode uredi državne uprave u županijama odnosno nadležno upravno tijelo Grada Zagreba, prema planu zbrinjavanja koji donosi Državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje.

Nezadovoljnim podnositeljima zahtjeva omogućeno je pravo na korištenje pravnog lijeka, podnošenjem žalbe o kojoj rješava Državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje.

Bivšim nositeljima stanarskih prava na i izvan područja posebne državne skrbi u prvom stupnju utvrđuju se pravo na stambeno zbrinjavanje u nadležnim uredima državne uprave u županijama te u upravnom tijelu Grada Zagreba. Pravo na stambeno zbrinjavanje utvrđuje se u skladu sa Uredbom o utvrđivanju statusa bivših nositelja stanarskih prava i članova njihovih obitelji, te uvjetima i postupku njihovog stambenog zbrinjavanja („Narodne novine“, br.: 133/13).

Pozitivno riješeni zahtjevi osoba u organiziranom smještaju i bivših nositelja stanarskih prava stambeno se zbrinjavaju u skladu s godišnjim planom.

1) Regionalni program stambenog zbrinjavanja

Regionalni program stambenog zbrinjavanja (RHP) višegodišnji je program s ciljem trajnog rješavanja stambenih potreba najugroženijih kategorija izbjeglih i interno raseljenih osoba, a rezultat je zajedničke inicijative Bosne i Hercegovine, Republike Hrvatske, Crne Gore i Republike Srbije, utemeljen na zajedničkoj deklaraciji koju su 7. studenog 2011. godine na ministarskoj konferenciji u Beogradu potpisali ministri vanjskih poslova navedenih zemalja.

Programom upravlja Razvojna banka Vijeća Europe (CEB) pri kojoj je i osnovan Fond Regionalnog programa stambenog zbrinjavanja (Fond RHP-a) kroz koji se vrši alokacija donatorskih sredstava prema partnerskim državama za projekte u okviru njihovih nacionalnih programa. CEB obnaša dužnost tajništva programa, upravitelja Fonda RHP-a i financijske institucije, a program se provodi u suradnji s međunarodnim organizacijama. Glavni donator programa je Europska unija.

Navedenim programom osigurat će se trajna stambena rješenja za najugroženije obitelji kojima su omogućena sloboda izbora o načinu trajnog rješavanja stambenog pitanja, kroz integraciju u zemlju u koju su izbjegli ili povratak u zemlju podrijetla.

U Republici Hrvatskoj Regionalni program stambenog zbrinjavanja se implementira putem postojećeg programa stambenog zbrinjavanja kojim upravlja Državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje temeljem Zakona o područjima posebne državne skrbi („Narodne novine“, br.: 86/08, 57/11, 51A/13, 148/13, 76/14, 147/14 i 18/15).

Republika Hrvatska i CEB potpisali su dana 3. prosinca 2013. godine Okvirni sporazum kojim je definiran pravni okvir za korištenje financijskih sredstava iz Fonda RHP-a. Okvirni sporazum je stupio na snagu 1. lipnja 2014. godine.

Kroz RHP se u Republici Hrvatskoj prvotno planiralo stambeno zbrinuti 3.541 obitelj, odnosno 8.529 osoba te su u tu svrhu potrebna sredstva u vrijednosti od 119.7 milijuna EUR. Planirani doprinos Republike Hrvatske u cijelom programu iznosi 25% financijskih sredstava, odnosno 29.9 milijuna EUR.

Budući da je od same ideje ovog Programa, potpisivanja zajedničke deklaracije ministara u Beogradu 2011. godine te samog početka implementacije Programa prošlo više godina, u međuvremenu je Republika Hrvatska postala članicom Europske unije i kao takvoj više joj nisu na raspolaganju predviđena sredstva Fonda Regionalnog programa stambenog zbrinjavanja u visini od 119 milijuna EUR. Iz tog razloga, trenutno su Republici Hrvatskoj odobrena sredstva u visini od 14 milijuna EUR i isključivo se sastoje od direktnih donacija pojedinih donatora neovisno od Fonda Regionalnog programa stambenog zbrinjavanja te dijelom od neutrošenih IPA sredstava.

U okviru Regionalnog programa stambenog zbrinjavanja, Republici Hrvatskoj je do sada odobreno financiranje šest potprojekata kroz bespovratna donacijska sredstva kojima se planira stambeno zbrinuti ukupno 328 obitelji:

- Izgradnja višestambene zgrade za 29 obitelji u Korenici
- Izgradnja dviju višestambenih zgrada u Kninu za smještaj 40 obitelji
- Rekonstrukcija i dogradnja doma za starije i nemoćne osobe u Glini
- Kupnja 101 stana na i izvan PPDS-a
- Izgradnja višestambene zgrade za 21 obitelj u Benkovcu
- Obnova, rekonstrukcija ili dogradnja 62 obiteljske kuće na području cijele RH.

HR1 Izgradnja višestambene zgrade za 29 obitelji u Korenici

Planirana vrijednost projekta: 1.398.212 EUR - od toga donatorska sredstva: 1.048.658 EUR, a nacionalna: 349.554 EUR.

Projekt je 8. travnja 2013. godine odobren od strane Skupštine donatora Regionalnog programa stambenog zbrinjavanja.

Sporazum o dodjeli bespovratnih sredstava za realizaciju projekta sklopljen je 3. ožujka 2014. godine između Republike Hrvatske i CEB-a.

Radovi na izgradnji višestambene zgrade započeli su u lipnju 2014. godine te su završeni u planiranom roku, u srpnju 2015. godine.

Useljenje prvih korisnika svečano je obilježeno 16. rujna 2015. uz nazočnost predstavnika donatora, UNHCR-a, OESS-a, partnerskih zemalja, lokalne i županijske vlasti te Državnog ureda.

Realizacijom projekta osigurano je stambeno zbrinjavanje za 29 obitelji bivših nositelja stanarskog prava, čiji su članovi uglavnom osobe starije životne dobi. Među, korisnicima predloženim za smještaj u novoizgrađenom stambenom objektu najviše je osoba koje svoje stambeno zbrinjavanje čekaju sedam ili više godina.

Potprojekt HR1, prvi je uspješno realiziran i završen projekt u sve četiri partnerske zemlje. Službeno zatvaranje projekta bilo je 1. veljače 2017. godine.

HR2 Izgradnja dviju višestambenih zgrada u Kninu za smještaj 40 obitelji

Planirana vrijednost projekta: 3.475.781 EUR – od toga donatorska sredstva iznose 2.587.037 EUR, a nacionalna 888.744 EUR.

Projekt je 11. listopada 2013. godine odobren od strane Skupštine donatora Regionalnog programa stambenog zbrinjavanja.

Sporazum o dodjeli bespovratnih sredstava za realizaciju projekta sklopljen je 23. lipnja 2014. godine između Republike Hrvatske i CEB-a.

Planirani završetak gradnje očekivao se u studenom 2016. godine no produljen je zbog nepredviđenih radova i očekuje se u lipnju 2017. godine.

Realizacijom projekta planira se izgradnja dviju višestambenih zgrada, svaka sa 20 stambenih jedinica u kojima se planira zbrinuti 40 obitelji bivših nositelja stanarskog prava i osoba koje se trenutno nalaze u organiziranom smještaju, u bungalovima u Golubiću.

Useljavanja prvih korisnika planirano je nakon završetka gradnje.

HR3 Rekonstrukcija i dogradnja doma za starije i nemoćne osobe u Glini

Planirana vrijednost projekta: 4.259.039 EUR - od toga donatorska sredstva iznose 3.085.525 EUR, a nacionalna 1.173.514 EUR.

Projekt je 11. listopada 2013. godine odobren od strane Skupštine donatora Regionalnog programa stambenog zbrinjavanja.

Sporazum o dodjeli bespovratnih sredstava za realizaciju projekta sklopljen je 25. veljače 2015. godine između Republike Hrvatske i CEB-a.

Radovi na izgradnji započeli su u kolovozu 2015. godine, a završetak gradnje je produljen zbog neprevođenih radova i očekuje se krajem svibnja 2017. godine.

Realizacijom projekta planira se rekonstrukcija i dogradnja Doma za starije i nemoćne osobe u kojem će se zbrinuti osobe koje su u statusu prognanika, povratnika i izbjeglica, a trenutno su smještene u objektima organiziranog smještaja. Svrha ovoga projekta je i unapređenje kvalitete života i osiguranje dostojanstvenog života za najranjivije stare i nemoćne osobe te smanjenje socijalne izoliranosti starih, bolesnih i nemoćnih osoba koje ne mogu brinuti za sebe. Nakon završetka radova, Sisačko-moslavačka županija preuzet će brigu o objektu.

HR4 Kupnja stanova za 101 potencijalnog korisnika

Planirana vrijednost projekta: 5.717.140 EUR - od toga donatorska sredstva iznose 4.287.855 EUR, a nacionalna 1.429.285 EUR.

Projekt je 6. prosinca 2013. godine odobren od strane Skupštine donatora Regionalnog programa stambenog zbrinjavanja.

Sporazum o dodjeli bespovratnih sredstava za realizaciju projekta sklopljen je 23. lipnja 2014. godine između Republike Hrvatske i CEB-a.

Putem ovog projekta do sada je kupljeno 92 stambene jedinice na i izvan PPDS-a. Preostale stambene jedinice planiraju se kupiti tijekom 2017. godine.

Projektom je predviđena kupnja 101 stana na području Republike Hrvatske, u gradovima u kojima postoji potreba za dodatnim stambenim jedinicama. Time će se osigurati trajno stambeno zbrinjavanje najugroženijih obitelji bivših nositelja stanarskog prava i osoba koje se

nalaze u objektima organiziranog smještaja, a kojima je temeljem Zakona o područjima o posebne državne skrbi utvrđeno pravo na stambeno zbrinjavanje.

HR5 Izgradnja višestambene zgrade za 21 obitelj u Benkovcu

Planirana vrijednost projekta: 1.323.103 EUR - od toga donatorska sredstva iznose 999.721 EUR, a nacionalna 323.382 EUR.

Projekt je 20. studenoga 2014. godine odobren od strane Skupštine donatora Regionalnog programa stambenog zbrinjavanja.

Sporazum o dodjeli bespovratnih sredstava za realizaciju projekta sklopljen je 29. rujna 2015. godine između Republike Hrvatske i CEB-a.

Radovi na izgradnji započeli su u travnju 2016, a planirani završetak radova je kolovoz 2017. godine.

Izgradnjom zgrade u Benkovcu biti će osigurano stambeno zbrinjavanje za 21 obitelj bivših nositelja stanarskog prava i osoba koje su imale izbjeglički status, u skladu s kriterijima ranjivosti UNHCR-a.

HR6 Obnova, rekonstrukcija ili dogradnja 62 obiteljske kuće

Planirana vrijednost projekta: 2.666.670 EUR - od toga donatorska sredstva iznose: 2.000.000 EUR, a nacionalna 666.670 EUR.

Projekt je odobren od strane Skupštine donatora Regionalnog programa stambenog zbrinjavanja. 14. travnja 2016. godine.

Sporazum o dodjeli bespovratnih sredstava za realizaciju projekta sklopljen je 27. srpnja 2016. godine. Cilj projekta je osigurati trajno stambeno zbrinjavanje 62 obitelji, koje ispunjavaju kriterije socijalne ranjivosti iz Regionalnog programa stambenog zbrinjavanja, čije su kuće oštećene tijekom oružanih sukoba u Republici Hrvatskoj i koje od tada nisu mogle osigurati trajno rješenje stambenog pitanja. Kraj projekta planiran je u studenom 2017. godine.

CHP Support

Planirana vrijednost projekta: 440.00 EUR - od toga donatorska sredstva iznose: 410.000 EUR, a nacionalna 30.000 EUR.

Osim navedenih potprojekata, Razvojna banka Vijeća Europe odobrila je krajem 2015. godine financijsku potporu za sufinanciranje operativnih troškova provedbene strukture unutar Nacionalnog programa stambenog zbrinjavanja. Cilj potpore odnosno projekta, je ubrzati proces izbora korisnika u RH te provesti prekograničnu provjeru korisnika za potrebe partnerskih zemalja u sklopu RHP-a. Planirani završetak projekta je studeni 2017. godine.

Osim same izgradnje stambenih jedinica, pažnja je usmjerena i na pitanje održivosti projekata (uključivanjem ekonomskih i socijalno-kulturnih elemenata u iste), uz podršku UNHCR-a i OSCE-a.

2) Provedba postupaka prodaje nekretnina u vlasništvu Republike Hrvatske

Postupci prodaje nekretnina u vlasništvu Republike Hrvatske provode se na temelju:

- Uredbe o uvjetima za kupnju obiteljske kuće ili stana u državnom vlasništvu na područjima posebne državne skrbi („Narodne novine“, br: 19/11, 56/11 i 03/13),
- Odluke o prodaji stanova u vlasništvu Republike Hrvatske na području hrvatskog Podunavlja („Narodne novine“ br: 01/14),
- Odluke o prodaji stanova u vlasništvu RH („Narodne novine“ br: 144/13).

2. Informacije o poduzetim mjerama Republike Hrvatske povodom kolektivne pritužbe u predmetu Međunarodni centar za pravnu zaštitu ljudskih prava (INTERIGHTS) protiv Republike Hrvatske, pritužba broj 45/2007, odluka od 30. ožujka 2009. godine, u kojoj je utvrđeno kršenje članka 11 (2)

Članak 11. Europske socijalne povelje - Pravo na zdravstvenu zaštitu

Radi osiguranja učinkovitog ostvarivanja prava na zdravstvenu zaštitu stranke se obvezuju poduzeti, bilo izravno bilo u suradnji s javnim ili privatnim organizacijama, odgovarajuće mjere posebno usmjerene na to da:

- 1. uklone ukoliko je to moguće, uzroke slabog zdravlja;*
- 2. osiguraju službe savjetovanja i obrazovanja radi poboljšanja zdravlja i razvoja osobne odgovornosti za zdravlje;*
- 3. spriječe, koliko je to moguće epidemijske, endemijske i druge bolesti, kao i nesreće.*

2.1 Pozadinska informacija

Pritužbu br.:45/2007 je Međunarodni centar za pravnu zaštitu ljudskih prava (INTERIGHTS) podnio protiv Republike Hrvatske 26. studenoga 2007. godine a Europski odbor za socijalna prava je 01. travnja 2008. godine utvrdio da je pritužba dopuštena.

INTERIGHTS je međunarodna nevladina organizacija koja ima savjetodavni status u sklopu Vijeća Europe i koja je jedna od organizacija s pravom na podnošenje kolektivnih prigovora. Cilj INTERIGHTS-a je primjena ljudskih prava kroz zakone, pružanje zaštite i naknade, osnaživanje jurisprudencije i mehanizama ljudskih prava koristeći se međunarodnim i komparativnim pravom te osnaživanje svojih pravnih partnera i poticanje njihovog efektivnog korištenje zakona u svrhu zaštite ljudskih prava.

Člankom 11. (2) Europske socijalne povelje Republika Hrvatska se obvezala poduzeti odgovarajuće mjere posebno usmjerene na to da „osiguraju službe savjetovanja i obrazovanja radi poboljšanja zdravlja i razvoja osobne odgovornosti za zdravlje.“ Ova obveza interpretirana je od strane Odbora na način da uključuje obrazovanje o seksualnom i reproduktivnom zdravlju kroz cijelo obrazovanje djece i mladeži kao dio školskog nastavnog programa.

Pritužba protiv Republike Hrvatske se tiče sistematskog neuspjeha Republike Hrvatske da pruži sveobuhvatno ili barem adekvatno seksualno i reproduktivno obrazovanje velikoj većini

djece i mladeži u svojim školama. Ovaj neuspjeh povezan je i s Vladinim neizravnim, ali i s vremena na vrijeme izravnim, promicanjem izvannastavnih programa o seksualnom i reproduktivnom zdravlju koje provode nevladine organizacije. Ovi programi sadrže znanstveno netočne, pristrane i diskriminatorne informacije.

2.2 Mjere koje je Vlada Republike Hrvatske poduzela povodom kolektivne pritužbe br.:45/2007 - Međunarodni centar za pravnu zaštitu ljudskih prava (INTERIGHTS) protiv Republike Hrvatske

U Informaciji pripremljenoj od strane Stalnog predstavnika Republike Hrvatske pri Vijeću Europe - Appendix to resolution CM/ResChS(2009)7, Ministarstvo znanosti i obrazovanja povuklo je udžbenik sa spornim sadržajima Biologija 3: Processes of Life, autora Regula i Slijepčević, više nije u uporabi u hrvatskom obrazovnom procesu tj. od školske godine 2009/2010. se ne nalazi u Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava za osnovnu školu, gimnazije i srednje strukovne škole (podaci dostupni i vidljivi na poveznici: <http://public.mzos.hr/Default.aspx?art=13199&sec=3625>).

Propisi koji reguliraju problematiku udžbenika u hrvatskom obrazovnom sustavu jasno ističu standarde koji udžbenici moraju zadovoljavati da bi mogli biti korišteni u nastavnom procesu:

- Zakon o udžbenicima za osnovnu i srednju školu („Narodne novine“ br: 27/10., 57/11. i 101/13.) u članku 4. stavak 2. naglašava da udžbenici, dopunska i pomoćna nastavna sredstva (u daljnjem tekstu: udžbenici) **svojim sadržajem ne smiju biti protivni Ustavu Republike Hrvatske i proklamiranim načelima demokratskog poretka koja se posebice odnose na zaštitu ljudskih i manjinskih prava, temeljnih sloboda i prava čovjeka i građanina te ravnopravnost spolova.**
- Udžbenički standard („Narodne novine“ br.: 65/13) u dijelu vezanom za etičke zahtjeve udžbenici, koji će koristiti u osnovnim i srednjim školama, trebaju:
  - biti usmjereni na promicanje temeljnih vrijednosti koje proizlaze iz opredijeljenosti hrvatske obrazovne politike za cjelovit osobni razvoj učenika, za čuvanje i razvijanje nacionalne, kulturne, duhovne, materijalne i prirodne baštine Republike Hrvatske te za toleranciju i suživot sa svima u Europi i svijetu i
  - odgovarati etičkim zahtjevima temeljenima na istinitosti, provjerljivosti i objektivnosti udžbeničkih tekstnih, ilustrativno-slikovnih i multimedijских sadržaja, na općim pravima čovjeka i pravima djeteta, na načelima demokracije, vladavine prava i na domoljublju.

Od udžbenika se očekuje da:

- upućuje na postignuća i posljedice znanstvenoga i tehnološkoga razvoja te globalizacijskih procesa, na etičku dimenziju čovjeka i njegovo moralno djelovanje,
- promiče načela održivoga razvoja, jednakosti, društvene pravednosti, pluralizma, demokratičnosti, tolerancije i ljudskoga dostojanstva,
- promiče hrvatski nacionalni identitet,
- promiče međukulturno razumijevanje, rasnu, nacionalnu, etničku, spolnu, rodnu, vjersku ravnopravnost pojedinaca i društvenih skupina te osvještava pravo na različitost,
- promiče ravnopravnost spolova na primjeren način koristeći se u jednakome omjeru ilustracijama likova obaju spolova i služeći se imenicama obaju rodova, osobito u imenovanju strukovnih kvalifikacija, zvanja i zanimanja, ne narušavajući pritom komunikacijsku razinu i prirodnost hrvatskoga jezika,
- priprema oba spola za djelatno i ravnopravno sudjelovanje u svim područjima života i
- promiče upoznavanje i poštovanje vrijednosti nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj te drugih naroda i kultura u Europi i svijetu.

Napomena: Udžbenički standard je podzakonski akt, koji donosi ministar nadležan za obrazovanje i koji utvrđuje znanstvene, pedagoške, psihološke, didaktičko-metodičke, etičke, jezične, likovno-grafičke i tehničke zahtjevi i standarde za izradu udžbenika i dopunskih nastavnih sredstava kao vrsta i oblik, odnosno oblici u kojima udžbenici i dopunska nastavna sredstva mogu biti izdana (tiskano izdanje, elektronički oblik ili komplet viševrsne građe).

Od školske godine 2014/2015. u osnovnim i srednjim školama provodi se zdravstveni odgoj, Odluka o donošenju Nastavnog plana i programa zdravstvenog odgoja za osnovne i srednje škole („Narodne novine“, br: 106/13.).

Svrha zdravstvenog odgoja je uspješan razvoj djece i mladih da bi stasali u zdrave, zadovoljne, uspješne, samosvjesne i odgovorne osobe. Opći cilj zdravstvenog odgoja je promicanje zdravlja, zdravih stilova života i usvajanje zdravih životnih navika kroz interdisciplinarni rad i provedbu odgojno-obrazovnih sadržaja u okviru obveznih i izbornih predmeta, školskih preventivnih programa, projekata i sadržaja pripremljenih za provedbu na satu razrednika. Nastavni plan i program zdravstvenog odgoja planiran za provedbu na satu razrednika sastoji se od četiri modula: Živjeti zdravo, Prevencija ovisnosti, Prevencija nasilničkog ponašanja i Spolna/rodna ravnopravnost i odgovorno spolno ponašanje.

Ministarstvo znanosti i obrazovanja u suradnji s Agencijom za odgoj i obrazovanje posebnu pažnju posvećuje unapređivanju odgoja i obrazovanja univerzalnih općeprihvaćenih vrijednosti i ljudskih prava u hrvatskom obrazovnom sustavu (solidarnost, sloboda govora, nediskriminacije, pluralizam, demokracija, vladavina prava, tolerancija, ravnopravnost) kroz:

- organizaciju stručnih skupova (za učitelje/nastavnike, stručne suradnike i ravnatelje u okviru programa kontinuiranog profesionalnog razvoja) u cilju unapređivanja profesionalnih kompetencija za uključivanje i provedbu univerzalnih općeprihvaćenih vrijednosti u nastavne sadržaje u okviru nastavnog plana i programa/kurikuluma i kroz međupredmetne teme

- smotra projekata iz područja Nacionalnog programa odgoja i obrazovanja za ljudska prava i demokratsko građanstvo (za učenike osnovnih i srednjih škola)
- selektivni prikaz tema na dosadašnjim Smotrama:
  - Osnove demokracije: vlast, pravda, odgovornost, privatnost
  - Društvene komunikacijske vještine, odgoj za mir i rješavanje sukoba
  - Razvoj identiteta i interkulturalnosti
  - Učenje volontiranja i razvoj socijalne solidarnosti
  - Humane vrednote i humanitarno pravo
  - Prevencija trgovanja ljudima
  - Suzbijanje predrasuda prema nacionalnim manjinama i nacionalnih manjina prema većini
  - Modul zaštite i promicanja ravnopravnosti spolova
- potpori/financiranju projekata udruga koje djeluju u području izvaninstitucionalnoga odgoja i obrazovanja djece i mladih u području
  - P1: Zaštita i promicanje ljudskih prava
    - Odgoj i obrazovanje za ljudska prava i demokratsko građanstvo
      - obrazovanje o ljudskim pravima i zaštiti prava,
      - obrazovanje o pravima i odgovornostima djece i odraslih,
      - obrazovanje za odgovornog građanina/građanku u demokratskom društvu,
      - odgoj za mir i nenasilno rješavanje sukoba,
      - obrazovanje o štetnosti korupcije i koruptivnim rizicima,
      - odgoj za solidarnost;
    - Odgoj i obrazovanje za financijsku pismenost,
    - Odgoj i obrazovanje za medijsku pismenost;
    - Odgoj i obrazovanje za očuvanje povijesnoga, kulturnoga i nacionalnoga identiteta;
    - Odgoj i obrazovanje o pravima nacionalnih manjina, interkulturalizmu i multikulturalizmu.

U cilju informiranja, pripreme i provedbe odgoja i obrazovanja o univerzalnim općeprihvaćenim vrijednostima i ljudskim pravima Ministarstvo znanosti i obrazovanja u suradnji s Agencijom za odgoj i obrazovanje objavili su u elektroničkom i tiskanom obliku različite stručne materijale (dostupno na poveznici:

http://www.azoo.hr/index.php?option=com_content&view=article&id=4165&Itemid=352), u okviru kojih su objavljeni i:

- knjigu Sport i nasilje u Europi, autori Dominique Bodin, Luc Robene, Stephane Heas u izdanju Vijeća Europe,
- PDF - verziju brošure Rasizam, nogomet i Internet namijenjenog učiteljima i nastavnicima koji obrađuju teme rasizma - u izdanju Europskog nadzornog centra za rasizam i ksenofobiju, 2002.,

- PDF - verziju informativnog stripa Što? Rasist? Ja? namijenjenog učiteljima i nastavnicima koji obrađuju teme rasizma - u izdanju Europske komisije - Opće uprave za informaciju, kulturu i audiovizualne medije, 1998.,
- knjigu Le Hooliganisme - autora Dominique Bodina, sa Sveučilišta u Rennesu (jednoga od autora knjige Sport i nasilje u Europi i gostujućeg predavača na stručnim skupovima Sport i nasilje u Europi, koji su organizirani od strane Ministarstvo znanosti i obrazovanja u suradnji s Agencijom za odgoj i obrazovanje) - prava na tisak knjige osigurana su u suradnji s francuskim veleposlanstvom;
- materijali vezani za provedbu Građanskog odgoja i obrazovanja.

U okviru programa Erasmus+ Ministarstvo znanosti i obrazovanja i Agencija za mobilnost i programe EU, u okviru promotivnih aktivnosti i info dana, posebnu pažnju posvetit će aktivnostima u cilju promoviranja uključivanja škola u te teme vezane za odgoj i obrazovanje o univerzalnim i općeprihvaćenim vrijednostima i ljudskim pravima.